

Мельник В. В. Державне регулювання як важлива інституційна складова інноваційного розвитку України. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції “Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин” 25-26 травня 2017р. – Умань: Видавець “Сочинський”, 2017.-156с.

Державне регулювання як важлива інституційна складова інноваційного розвитку України.

Мельник В. В. к.е.н. доцент

Уманський національний університет садівництва

В сучасних умовах довготермінове економічне зростання стає функцією комплексу інституційних і організаційних чинників, що створюють стимули до інноваційної активності переважної більшості суб'єктів господарювання. Інституційні зміни повинні торкнутися ключових елементів, що є складовими системами згаданої вище моделі, зокрема продукування наукових знань та інновацій, їх комерціалізації та використання, інформаційного забезпечення інноваційного розвитку, державного управління цим розвитком на різних рівнях, освіти, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів, формування інноваційної культури суспільства.

Звертаючись до теорії інституціоналізму зазначимо, що екскурс у її еволюцію дає підстави стверджувати, що інституціональна наука долучилася до кагорти економічних теорій не так давно, як аспект, дотичний до розв'язання економічно-соціальних проблем суспільства постіндустріального типу.

Концепція інституціоналізму ґрунтується на постулатах теорії – еволюції природи Ч. Дарвіна, принципах взаємозв'язку і взаємозумовленості всіх суспільних відносин, у тому числі економічних і соціально-економічних.

Ідентифікуючи інституціоналізм за ознаками еволюції парадигми у працях науковців, зазначимо, що основоположником, визнаним

першопрохідником у науці досліджень інституцій є Т. Веблен. Ідейним підґрунтям наукового пошуку Т. Веблена було твердження про те, що рушійною силою прогресу економічного буття, а отже ринку, є традиції, ментальність, усталені стереотипи поведінки індивіда. В основі цієї концепції – інституції ринку, зокрема інститут кон'юнктури, планування, державного регулювання, циклічності розвитку бізнесу й економіки тощо.

Розвиток економіки України характеризується національними особливостями взаємодії економічних складових, необхідністю організаційної модернізації та формування інноваційної моделі функціонування соціально-економічних взаємодій. При цьому у системі розбудови державної політики управління соціально-економічним розвитком провідна роль належить інституційному регулюванню, як основи конкурентоспроможності господарської та соціальної діяльності підсистеми.

На сучасному етапі інституційне забезпечення розвитку територій України характеризується повільністю, несистемністю та фрагментарністю державних заходів щодо реалізації завдань системних реформ, у тому числі місцевого та регіонального розвитку. У цьому контексті одним із найважливіших чинників зміни ситуації, у позитивну сторону, має стати ефективне інституційне забезпечення реформаторських процесів. Йдеться не лише про створення державних структур для управління реформами, а й формування та розвиток мережі громадських організацій, які працюють у сферах системного реформування, як необхідної суспільної інституції, без якої не може ефективно відбуватися цей процес.

Законодавча система України відображає досягнутий рівень відносин між громадянами, між громадянами і державою, між державою і суб'єктами підприємництва, між суб'єктами господарювання безпосередньо, а також між державами. Відповідно до Конституції, право законодавчої ініціативи належить Президенту України, депутатам Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України і Національному банку України як головним суб'єктам права, і від них

залежить створення якісного нормативно-правового середовища, що регулює діяльність в інноваційній сфері.

В організації здійснення модернізаційних перетворень активну участь бере держава через механізм перерозподілу ресурсів і створення необхідного інституційного середовища. Держава здійснює цілеспрямовану політику підтримки інституціональних умов для формування й розвитку інноваційної моделі економіки. Модернізація зверху передбачає пропонування державою і створення нею інститутів, механізмів та інструментів реалізації, підтримки проектів інноваційної діяльності.

Вважаємо, що побудова інновацій моделі розвитку економіки уособлює перш за все модернізацію організаційно-економічних відносин, створюючи передумови для економічного зростання й конкурентоспроможності. Разом з тим, визначальним фактором успіху інноваційного процесу є інституційно-правове забезпечення. Проте, створена законодавча база досить неефективна, що створює дисбаланс між нормами і суб'єктами правовідносин в національній економіці.

Таким чином, наслідком модернізації повинно стати економічне зростання і перехід на інноваційну модель розвитку, інакше будь-які дії у цьому напрямі будуть марними. Наслідком модернізації слід вбачати техніко-технологічне оновлення, дерегуляцію ринкового обміну, інтенсифікацію виробництва і посилення природозберігаючих заходів. Головну увагу модернізаційних впливів необхідно зосередити на інститутах, а також інноваціях, інтелекті, інфраструктурі, інвестиціях, як головних рушіях структурної політики.